

Ohjeita potilaalle leikkauksen jälkeen

- Leikkauksen jälkeinen raajan **kohoasento** ehkäisee turvotusta, vähentää haavaongelmia ja hoitaa tehokkaasti kipua. Raajaa pidetään koholla n 40 cm sängyn tasosta tyynyjen avulla 3-4 vrk ajan.
- Liikkuminen tapahtuu ohjeiden mukaisilla varausrajoituksilla. Ennen kotiin lähtöä **fysioterapeutti** opastaa liikkumisen tasaisella alustalla ja portaissa sekä neuvoo apuvälineiden käytön.
- **Kipulääkkeet** kirjoitetaan reseptille kotiin lähdön yhteydessä. Kipulääkkeet voi hakea apteekista valmiiksi myös ennen leikkausta, jos niiden noutoa on vaikea järjestää leikkauksen jälkeen.
- Ensimmäisinä päivinä suositellaan vain **lyhytkestoista liikkumista sisätiloissa**. Viikon kohdalla pystyasennossa voi olla pidempään, mutta tunteja kestävää seisomista vältetään, kunnes ompeleet on poistettu n 14 vrk kohdalla.
- Jalan etuosan leikkausten jälkeen **jalkakirurgista sidosta** pidetään pääsääntöisesti 2 viikkoa, kunnes sidos ja ompeleet poistetaan haavahoitajan vastaanotolla. Sidos suojataan vedeltä pesujen ajan. Suihkussa käyntien helpottamiseksi suositellaan hankkimaan etukäteen kevyt suihkujakkara.
- Osassa toimenpiteitä sidosten poisto ja **haavan suihkuttelut** sallitaan jo 5 vrk kohdalla. Tällöin haava suihkutetaan lämpimällä juoksevalla vedellä n. 30 sekunnin ajan ja kuivataan erikseen apteekin puhtailla haavataitoksilla. Haavan peittelyyn tarkoitetuista tuotteista annetaan tarkka ohjeistus.
- Jos kotona ilmenee ongelmia yleisvoinnissa, tulee ottaa **yhteys leikkausyksikköön tai hoitavaan lääkäriin**. Yhteystiedot annetaan aina kotiutuessa mukaan.
- Jos kotona ilmenee lisääntyvää kipua leikkausalueella tai leikkaushaavassa ilmenee punoitusta, eritystä tai kuumotusta on syytä ottaa yhteyttä **haavahoitajaan tai hoitavaan lääkäriin**.
- Päiväkirurgisten leikkausten jälkeen edellytetään **saattajaksi** aikuista henkilöä. Julkisilla kulkuvälineillä ei voi lähteä sairaalasta päiväkirurgisen leikkauksen jälkeen.
- Jos leikkaus on edellyttänyt **hoitovuorokautta** sairaalan vuodeosastolla, tapahtuu kotiinlähtö n klo 12, kunhan liikkuminen sujuu ohjeiden mukaan, kivun hoito on hallinnassa ja tarvittavat sidostenvaihdot on tehty.
- Kotimatalla suositellaan raajan kohoasentoa. Lyhyellä matkalla matkustetaan **takapenkillä** jalka nostettuna viereen istuimelle. Jos kotimatka on huomattavan pitkä, suositellaan **yöpymistä sairaalassa**. Laajojen leikkausten jälkeen toiselle paikkakunnalle suositellaan matkustusta **paaritaksilla**. Tämän korvausmenettely kannattaa varmistaa etukäteen kotikunnan KELA:sta.
- **Autolla ajo** on mahdollista leikkauksen jälkitilassa automaattivaihteisella autolla, jos poljinjalka on terve. Autolla ajoa ei suositella ensimmäisen viikon aikana turvotukseen liittyvän haavariskin vuoksi.

Ohjeen laatinut Anu Mykkänen 14.3.2017